

[liite lausunnoille lähetettävään hallituksen esitysluonnokseen]

Jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeinen sisältö

Tässä liitteessä esitetään yhteenveto keskeisimmistä muutoksista, joita on tarkoitus esittää lainsäätelyä täydentäviin jätealan asetuksiin. Ehdotus pohjautuu suurelta osin jätelain uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksiin¹, mutta niitä on lainsäädäntöehdotusten jatkovalmistelussa joiltakin osin täsmennetty ja täydennetty. Varsinaiset asetusluonnokset on tarkoitus laatia tässä liitteessä kuvattujen suuntaviivojen pohjalta ja lähettää lausunnoille vuoden 2020 aikana.

1 Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012, jäteasetus)

Yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteet

- Asetuksella säädettäisiin jätelain 8 §:n 3 momentin nojalla uudet yleiset yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteet, jotka vastaisivat jätedirektiivin 11 artiklan 2 kohdan c–e alakohdissa jäsenvaltioiden velvollisuudeksi säädettyjä tavoitteita. Tavoitteena olisi, että yhdyskuntajätteestä kierrätettäisiin:
 - 55 painoprosenttia viimeistään 1.1.2025
 - 60 painoprosenttia viimeistään 1.1.2030
 - 65 painoprosenttia viimeistään 1.1.2035
- Säännös korvaisi voimassa olevan jäteasetuksen 14 §:n 3 momentissa säädetyn tavoitteen (50 % vuonna 2020 pohjautuen eri laskentamenetelmään kuin uudet tavoitteet). Vuoteen 2024 saakka kierrätyksen edistymistä raportoitaisiin komissiolle vuotta 2025 ja tarvittaessa myös vuotta 2020 koskevien tavoitteiden suhteen.

Yhdyskuntajätteen erilliskeräys

- Asetuksella säädettäisiin jätelain 15 §:n 3 momentin nojalla aiempaa tarkemmat velvollisuudet yhdyskuntajätteen erilliskeräyksestä ja kohdistettaisiin ne eri toimijoiden vastuulle; kiinteistökohtaista erilliskeräystä koskevat vähimmäisvaatimukset asetettaisiin mahdollisimman samantasoisina asuin-kiinteistöille sekä hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätteen haltijoille.
- Asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräys
 - Kunnan olisi järjestettävä asumisessa syntyvän pienikokoisen metallijätteen ja muun biojätteen kuin puutarha- tai puisto- ja puujätteen erilliskeräys ja kierrätys sekä yhteistoiminnassa pakkausten tuottajien kanssa kuitu-, lasi-, metalli- ja muovipakkausjätteen erilliskeräys, vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi huoneistoa, viimeistään kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta.
 - Yli 10 000 asukkaan taajamassa asumisessa syntyvän biojätteen erilliskeräys olisi kuitenkin järjestettävä jokaiselta kiinteistöltä viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta.
 - Kunnan olisi tarvittaessa yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa järjestettävä alueellisia vastaanottoaikoja vähintään seuraaville asumisessa syntyville jätteille: 1) muu kuin edellä tarkoitettu asumisessa syntyvä lasi-, muovi- ja metallijäte, 2) muu puujäte kuin puu-

¹ EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpano, Työryhmän mietintö 16.9.2019

pakkausjäte, 3) puutarha- ja puustojäte, 4) tekstiilijäte vuoden 2023 alusta lukien, 5) suuri-
kokoiset käytöstä poistetut esineet, 6) kotitalouksien pienimuotoisissa itse tehtävissä ra-
kennus- ja purkutoiminnoissa syntyvä jäte ja 7) kotitalouksien vaaralliset jätteet.

- Kunnan mahdollisuudesta poiketa asetuksen mukaisista kiinteistöittäisen erilliskeräyksen
velvoiterajoista ja velvollisuudesta arvioida poikkeusten ajantasaisuutta vähintään viiden
vuoden välein säädettäisiin kunnan jätehuoltomääräyksiä koskevassa jätelain 91 §:ssä.
- Muun yhdyskuntajätteen erilliskeräys
 - Julkisen (ml. kunnan) hallinto- ja palvelutoiminnassa ja elinkeinotoiminnassa syntyvän yh-
dyskuntajätteen erilliskeräys tulisi järjestää jokaiselta taajamassa tai asema- tai yleiskaavo-
itetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevalta kiinteistöltä viimeistään vuo-
den kuluttua lain voimaantulosta, jos biojätettä, pakkausjätteitä tai pienmetallijätettä syn-
tyy jäteasetuksessa määritellyn viikoittaisen kg-rajan ylittävänä määrinä (muu biojäte kuin
puutarha- ja puustojäte 10 kg, kuitupakkausjäte 5 kg, muovipakkausjäte 5 kg, lasipakkaus-
jäte 2 kg, metallipakkausjäte ja pienmetalli 2 kg viikossa).
 - Erilliskeräys voitaisiin järjestää yhteisesti samassa kiinteistössä olevien jätteen haltijoiden
kesken. Yksittäinen jätteen haltija voisi jätelain 15 §:n 3 momentissa säädetyin edellytyksin
poiketa asetuksella säädettävistä velvoiterajoista.
- Kiinteistöittäinen keräys voitaisiin tarvittaessa toteuttaa myös ns. kimppakeräyksenä kahden tai
useamman toisiaan lähellä sijaitsevien kiinteistöjen kesken taikka ns. korttelikeräyksenä, jossa tie-
tyllä alueella sijaitsevien kiinteistöjen yhteinen jäteastia sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan (enin-
tään muutama sata metriä) päässä jokaiselta keräykseen osallistuvalta kiinteistöltä. Biojätteen kiin-
teistöittäinen keräys voitaisiin korvata pienkompostoinnilla edellyttäen, että kompostointi toteute-
taan aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
- Erilliskerätty pakkausjäte olisi toimitettava tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Pakkausjäte olisi
mahdollisuuksien mukaan kerättävä yhdessä muun samaa materiaalia olevan jätteen kanssa.
- Edellä tarkoitetut uudet säännökset korvaisivat voimassa olevan jäteasetuksen 14 §:n 1 ja 2 mo-
mentin

Elintarvikejätteen määrän vähentäminen

- Asetukseen lisättäisiin jätedirektiivin 9 artiklan 1 kohdan h alakohdan täytäntöön panemiseksi uusi
säännös, jolla elintarvikkeiden jakelijat ja ravitsemustoiminnan harjoittajat velvoitettaisiin huolehti-
maan siitä, että käyttämättä jääneet elintarvikkeet toimitetaan uudelleenjakeluun ensisijaisesti ih-
misravinnoksi, jos se voidaan tehdä elintarvikeeturvallisuutta vaarantamatta.

Rakennus- ja purkujätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen, erilliskeräys ja hyödyntäminen

- Voimassa olevan asetuksen 15 §:n mukaista rakennushankkeen suunnittelua ja toteutusta koskeva
velvollisuus kohdistettaisiin rakennushankkeeseen ryhtyvän sijasta hankkeen pääurakoitsijaan.
Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisen ohella pääurakoitsijan tulisi huolehtia siitä, että
hankkeessa syntyvät rakennus- ja purkujätteet valmistellaan uudelleenkäytettäviksi, kierrätetään
tai hyödynnetään muulla tavoin.
- Asetuksen 16 §:ssä säädetyt vaatimukset erilliskerättävistä rakennus- ja purkujätteen jätelajeista
säilyisivät ennallaan. Erilliskeräys olisi lähtökohtaisesti järjestettävä asetuksessa mainituille jätela-
jeille (betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet, kipsipohjaiset jätteet, kyllästämättömät
puujätteet, metallijätteet, lasijätteet, muovijätteet, paperi- ja kartonkijätteet, maa- ja kiviainesjät-
teet). Velvollisuudesta voitaisiin poiketa jätelain 15 §:n 3 momentissa säädetyin edellytyksin.

Kirjanpito

- Jätelain 119 §:n nojalla asetukseen tehtäisiin jätedirektiivin muuttuneiden kirjanpitovaatimusten
sekä direktiivien raportointia koskevien komission täytäntöönpanopäätösten (EU) 2019/665, (EU)

2019/1004 ja (EU) 2019/1885 edellyttämien tietojen sekä yhdyskuntajätteen alkuperätiedon tuottamiseksi tarvittavat muutokset jätteen tuottajan, käsittelijän, kuljettajan, välittäjän ja keräystoiminnan harjoittajan kirjanpitovelvoitteisiin, mm.:

- Jätteen käsittelijöille lisättäisiin velvollisuus pitää kirjaa jätteen hyödyntämisessä syntyvien tuotteiden ja materiaalien käyttötarkoituksista tuote- ja materiaalityypittain eriteltyinä.
 - Yhdyskunta- ja pakkausjätteen esikäsittelylaitoksille lisättäisiin velvollisuus pitää kirjaa esikäsittelyn aikana poistetuista jätteistä ja niiden jatkokäsittelytavasta, sekä yhdyskunta- ja pakkausjätteen ja muista maista peräisin olevan yhdyskunta- ja pakkausjätteen osuudesta laitoksessa käsiteltävästä jätteestä.
 - Yhdyskunta- ja pakkausjätteen polttolaitoksille lisättäisiin velvollisuus pitää kirjaa jätteen pohjatuhkasta ja -kuonasta kierrätystä varten erotellusta metallista em. komission päätösten mukaisesti.
 - Jäteöljyjen uudistamis-, kierrätys- ja polttolaitoksille lisättäisiin velvollisuus pitää kirjaa öljyjen käsittelystä ja siinä syntyneistä tuotteista öljytyypeittäin raportointia koskevassa komission täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2019/1004 edellytetyllä tarkkuudella.
 - Yhdyskuntajätteen kuljettajille lisättäisiin velvollisuus pitää kirjaa jäteluettelon yhdyskuntajätteitä koskevan 20-luvun jätteistä ja niiden alkuperästä (kunnan vastuulle kuuluva yhdyskuntajäte, muu yhdyskuntajäte) sekä antaa edellä mainitut tiedot jätteen käsittelijälle. Vastaavasti pakkausjätteen kuljettajille asetettaisiin velvollisuus pitää kirjaa ja toimittaa käsittelijälle tiedot pakkausjätteiden alkuperästä (yhdyskuntajätepakkaukset, muut pakkaukset). Lisäksi jätelain 6 §:n 3 momentin nojalla asetuksen liitteen 4 jäteluettelon yhdyskuntajätteitä ja pakkausjätteitä koskeviin 15- ja 20-luvun jäteluokkiin lisättäisiin kuljettajien kirjanpidossa tarvittavat alaluokat.
 - Asetuksen liitteen 1 hyödyntämiskoodeihin tehtäisiin tarvittavat tarkennukset, jotta kirjanpidossa ja raportoinnissa on mahdollista erotella jätteiden valmistelu uudelleenkäyttöön, kierrätys, maantäyttö ja muu hyödyntäminen.
- Asetuksessa säädettäisiin jätelain 119 §:n nojalla myös jätelain 118 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kirjanpito-tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle tai viranomaisen ylläpitämään tietojärjestelmään.
 - Jätelain uuden 118 a §:n nojalla lisättäisiin asetukseen uusi pykälä, jolla annettaisiin lakia täydentäviä säännöksiä elintarvikealan toimijan velvollisuudesta pitää kirjaa ja antaa tietoja toiminnassaan syntyvästä elintarvikejätteestä. Kirjanpitoon sisällytettäviä tietoja olisivat syntyvän elintarvikejätteen määrä (kg), arvio jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen määrästä (kg), tiedot jätelajeista; toimitettaessa jäte muualle käsiteltäväksi jätteen vastaanottajan ja kuljettajan nimi ja yhteystiedot; sekä jätteen käsittelytapa. Ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraiset ja ilmoituksenvaraiset elintarviketeollisuuden toimijat velvoitettaisiin raportoimaan tiivistelmä kirjanpito-tiedoista vuosittain valvontaviranomaiselle tai valvontaviranomaisen ylläpitämään tietojärjestelmään. Muille elintarvikealan toimijoille ei ainakaan toistaiseksi säädettäisi raportointivelvollisuutta, mutta niiden olisi jätelain 122 §:n nojalla viranomaisen pyynnöstä annettava kirjanpidon tiedot valvontaviranomaiselle tai tämän määräämälle virkamiehelle tai viranhaltijalle.
 - Yhdyskuntabiojätteen kierrätetyn määrän laskennasta komission täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2019/1004 annettujen säännösten täyttämiseksi jäteasetuksessa säädettäisiin jätelain 41 a §:n 3 momentin nojalla yhdyskuntabiojätteen kiinteistöllä tapahtuvan kompostoinnin laatuvaatimuksista ja kunnan jätehuoltoviranomaiselle kompostoinnista annettavien tietojen sisältövaatimuksista.
 - Asetukseen tehtäisiin tarpeelliset muutokset jätteiden viennin huomioon ottamiseksi direktiivien tavoitteiden laskennassa komission täytäntöönpanosäädösten edellyttämällä tavalla. Jätelain 117 c §:n nojalla asetukseen lisättäisiin jätteen viejälle velvollisuus pitää kirjaa toiseen maahan viedyn yhdyskuntajätteen, öljyjätteen sekä rakennus- ja purkujätteen kierrätyksestä ja hyödyntämisestä ja

toiminnassa syntyvien jätteiden käsittelytavasta. Viejälle lisättäisiin myös velvollisuus pitää kirjaa toiseen maahan esikäsitteltäväksi viedyn yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen käsittelyssä poistetuista jätteistä ja niiden käsittelytavasta.

- EU:n uudistetun POP-asetuksen vaatimusten täyttämiseksi asetuksen 20–23 §:ään lisättäisiin jätteen tuottajalle, käsittelijälle, kuljettajalle, välittäjälle ja keräystoiminnan harjoittajalle velvollisuus pitää kirjaa POP-jätteen sisältämistä pysyvistä orgaanisista yhdisteistä.
- Asetuksen liitteen 5 yhdyskuntajätevesilietteestä tehtäviin määräyksiin ja valvontaviranomaiselle toimitettaviin tietoihin tehtäisiin mahdolliset muutokset, jotka ovat tarpeen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2019/1010) puhdistamolietteitä koskevien raportointivaatimusten täytäntöönpanemiseksi. Yksityiskohtaiset raportointivaatimukset tullaan antamaan komission täytäntöönpanosäädöksellä, jonka sisältö ei vielä ole tiedossa.
- Siirtoasiakirjan sisältövaatimuksia koskevia säännöksiä (24 §) tarkistettaisiin jätelain 121, 121 a ja 121 b §:n nojalla ja lisättäisiin tarpeelliset tarkemmat säännökset tietojen toimittamisesta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Säännöksiin lisättäisiin myös POP-jätteitä koskevat tietovaatimukset.

Jätehuoltorekisteri

- Asetuksen 26–29 §:ään tehtäisiin ehdotetuista jätelain 94–99 §:n muutoksista (viranomaistehtävän keskittäminen yhteen ELY-keskukseen, ml. ulkomaisten kuljettajien hyväksyminen ja vastavuoroinen tunnustaminen) aiheutuvat tarkistukset jätehuoltorekisterimenettelyä koskeviin säännöksiin. Hakemus ja päätökset olisivat valtakunnallisia.
- Hakemuksen sisältövaatimuksia myös toisaalta kevennettäisiin (vakuusvaatimuksen poistaminen, kuljetettavien jätteiden luokittelun yleistäminen), toisaalta täsmennettäisiin (tiedot mahdollisesta ADR-ajoluvasta ja VAK-kalustosta).
- Päätöksen sisältövaatimukseen lisättäisiin velvollisuus antaa tarvittaessa määräykset vuosiyhteenvototietojen toimittamisesta viranomaiselle.
- Asetukseen lisättäisiin uusi säännös, jossa yksilöitäisiin tiedot, jotka olisivat tarpeen jätelain 96 a §:ssä tarkoitettua vastavuoroisesta tunnustamisesta annettavan todistuksen sisällöstä ja todistuksen käsittelystä viranomaisessa.
- Jätelain 142 a §:n nojalla lisättäisiin tarpeelliset säännökset jätehuoltorekisteriasiodien tietopalveluun sisällytettävistä tiedoista, joita olisivat muun muassa rekisteriin hyväksytyn tai merkityn toiminnanharjoittajan nimi ja yhteystiedot, tiedot toiminta-alueesta, kuljetettavien tai välitettävien jätteiden jätenimikkeet sekä hyväksynnän tai merkinnän ajankohta.

Valtakunnallinen jätesuunnitelma

- Jätesuunnittelua koskeviin asetuksen säännöksiin tehtäisiin jätelakiin ehdotetuista muutoksista johtuvat sekä jätedirektiivin ao. säännösten täytäntöönpanemiseksi tarpeelliset muutokset.
- Alueellisen jätesuunnitelman sisältövaatimuksia koskeva 36 § kumottaisiin jätelakiesityksessä ehdotetun suunnitelmavelvollisuuden kumoamisen vuoksi.
- Asetuksen 35 §:ssä säädettyjä valtakunnallisen jätesuunnitelman sisältövaatimuksia täydennettäisiin tiedoilla, jotka tähän saakka on katettu alueellisilla jätesuunnitelmissa, sekä jätedirektiivin 28 ja 29 artiklaan sekä osin 9 artiklaan lisätyillä tiedoilla. Näitä olisivat muun muassa nykyistä tarkemmat tiedot jätteen käsittelykapasiteetista, investointitarpeista sekä jätteen synnyn ehkäisyyn ja uudelleenkäyttöön liittyvistä toimista. Asetuksella säädettäisiin myös suunnitelman toteutumisen seurannan ja arvioinnin indikaattoreista.

Muut säännökset

- Asetuksen 1 §:n 3 kohdassa säädetty biojätteen määritelmä ja 4 kohdassa säädetty rakennus- ja purkujätteen määritelmä kumottaisiin. Vastaavat määritelmät osittain muutettuina ehdotetaan säilytettäväksi jätelain 6 §:ään.
- Asetuksen 3 §:ssä oleva viittaus jätteen vaaraominaisuuksien määrittelyssä sovellettavista EU-säädöksistä päivitettäisiin vastaamaan voimassa olevaa jätedirektiivin liitettä III lisäämällä siihen viittaus vaaraominaisuutta HP 14 ”ympäristölle vaarallinen” koskevaan neuvoston asetukseen (EU) 2017/997. Asetuksen muissa kohdissa olevat vastaavat viittaukset muutettaisiin viittauksiksi jätedirektiivin liitteeseen III.
- Asetuksen 10 §:ssä säädettyjä jätteen keräystä koskevia vähimmäisvaatimuksia täsmennettäisiin esimerkiksi vaatimuksella sisällyttää selkeät lajitteluohjeet jätteen keräyssäiliöihin.
- Asetuksen 12 §:n 2 momenttia täsmennettäisiin ottaen huomioon jätedirektiivin 3 artiklan 17 a kohdassa säädettyyn maantäytön määritelmään sisällytetyt edellytykset (maantäyttöön käytettävällä jätteellä on korvattava materiaaleja, jotka eivät ole jätettä, sen on sovelluttava edellä mainittuihin tarkoituksiin ja sen käyttö on rajattava siihen, mikä on ehdottoman tarpeellista kyseisten tarkoitusten toteuttamiseksi).
- Öljyjätteen keräystä ja käsittelyä koskevaan asetuksen 17 §:ään tehtäisiin jätedirektiivin 21 artiklan täytäntöönpanemiseksi tarpeelliset täsmennykset öljyjätteen erilliskeräyksestä sekä uudistamisen ja kierrätyksen ensisijaisuudesta.
- Jäteasetukseen lisättäisiin tarvittaessa jätelain 12 §:n nojalla tarkemmat säännökset jätteen haltijan velvollisuudesta tehdä komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2019/1004 edellyttämiä sekalaisen yhdyskuntajätteen säännöllisiä koostumusselvityksiä.
- Asetuksen 34 §:ään lisättäisiin asiantuntijaviranomaiseksi Liikenne- ja viestintävirasto, joka toimisi asiantuntijana erityisesti käytettyjen ajoneuvojen ja ajoneuvon osien uudelleenkäyttö- ja korjauskelpoisuuden arvioinnissa.

2 Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

- Asetuksen 3 ja 6 §:ssä säädettyjä ympäristölupahakemuksen sisältövaatimuksia täydennettäisiin vaatimuksilla antaa riittävät tiedot ja asianmukaiset perustelut materiaalin luokittelusta sivutuotteeksi tai jätteeksi luokittelun päättymisestä.
- Asetuksen 15 §:ssä säädettyjä lupapäätöksen ratkaisuosan sisältövaatimuksia täydennettäisiin vaatimuksella, jonka mukaan lupapäätöksestä olisi käytävä ilmi toiminnassa syntyvän materiaalin luokittelu sivutuotteeksi tai hyödynnetyn jätteen jätteeksi luokittelun päättymisen perusteluineen.

3 Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013)

Termin tavanomainen jäte korvaaminen termillä vaaraton jäte

- Asetuksessa käytetty termi ”tavanomainen jäte” kumottaisiin ja korvattaisiin se samansisältöisellä jätelain 6 §:ään lisättäväksi ehdotetulla termillä ”vaaraton jäte”. Vastaavasti korvattaisiin termi ”tavanomaisen jätteen kaatopaikka” termillä ”vaarattoman jätteen kaatopaikka”. Näistä aiheutuisi muutoksia kymmeneen asetuksen pykälään (2, 6, 7, 13, 27–31, 33 §) sekä liitteeseen 3.

Jätteen hyväksymistä kaatopaikalle koskevat yleiset rajoitukset

- Asetukseen lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan kierrätykseen tai muuhun hyödyntämiseen soveltuvan jätteen sijoittamista kaatopaikalle olisi vältettävä mahdollisuuksien mukaan. Rajoitus ei kuitenkaan koskisi jätettä, jonka osalta kaatopaikalle sijoittamisella päästäisiin etusijajärjestyksen

mukaisesti ympäristön kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kaatopaikkadirektiivin 5 artiklan uusi 3 a kohta, jolla jäsenvaltiot veloitetaan varmistamaan, että vuodesta 2030 kaatopaikoille ei hyväksytä mitään kierrätykseen tai muuhun hyödyntämiseen soveltuvaa jätettä etenäkään yhdyskuntajätteen mukana.

- Jätteen esikäsittelyvelvollisuutta koskevaan asetuksen 15 §:ään tehtäisiin kaatopaikkadirektiivin 6 artiklan a kohdan täytäntöön panemiseksi tarvittavat muutokset sen korostamiseksi, että jätteen esikäsittely on järjestettävä etusijajärjestyksen mukaisesti siten, ettei sillä vaaranneta uudelleen käyttöön valmistelun ja kierrätyksen lisäämistä koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset

- Asetuksen 35 §:ää, jolla säädetään poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä 28 §:ssä säädettyyn orgaanista ainesta sisältävän jätteen kaatopaikalle sijoittamista koskevaan rajoitukseen, selkiytettäisiin rakenteellisesti säännöksen tulkintakäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi. Lisäksi poikkeusten enimmäismääräaikoja muutettaisiin. Poikkeus, joka perustuisi luotettavaan osoitukseen siitä, ettei jäte ei ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle, voitaisiin myöntää enintään kymmeneksi vuodeksi kerrallaan. Käsittelykapasiteetin puutteesta johutuva poikkeus voitaisiin myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus, seuranta ja tarkkailu, täytäntöönpanon seuranta

- Kaatopaikalle sijoitettavaa jätettä koskeviin tiedonanto- ja kirjanpitovelvoitteisiin (38, 39 ja 49 §) tehtäisiin muutokset, jotka ovat tarpeen kaatopaikkadirektiivissä säädetyn yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämistavoitteen (enintään 10 % vuonna 2030) toteutumisen seuraukseksi.
- Asetuksen 51 §:stä kumottaisiin direktiivimuutoksen mukaisesti Suomen ympäristökeskuksen velvollisuus toimittaa komissiolle joka kolmas vuosi kertomus kaatopaikkadirektiivin täytäntöönpanosta. Tämä korvattaisiin Suomen ympäristökeskuksen velvoitteella toimittaa komissiolle kalenterivuosittain direktiivin 15 artiklassa tarkoitettut seurantatiedot.

4 Tuottajavastuuta koskevat valtioneuvoston asetukset

4.1 Kaikkia tuottajavastuualoja koskevat muutokset

- lisättäisiin jätelain 51 §:stä aiheutuvat täsmennykset tuottajan tiedotusvelvollisuuteen (jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä koskevat toimenpiteet, uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua harjoittavista yrityksistä ja yhteisöistä sekä roskaantumisen ehkäisemisestä)
- lisättäisiin tarpeelliset jätelain 53 a §:ää täydentävät säännökset tuottajan omavalvonnasta: omavalvonnan sisältövaatimukset, riippumattomia tarkastuksia tekevän henkilön pätevyysvaatimukset
- täydennettäisiin tuottajan seurantatietojen ilmoittamisvelvoitteita jätelain 54 §:ään tehtyjen muutosten huomioon ottamiseksi (omavalvontaa koskevat tiedot, mitkä seurantatiedot olisi julkaistava yleisessä tietoverkossa)
- lisättäisiin tarvittaessa 63 §:ssä tarkoitettut vähimmäisvaatimukset tuottajayhteisöön ja juomapakkausten palautusjärjestelmään liittymistä ja raportointia koskevista kevennyksistä
- täsmennettäisiin asetusten eräitä säännöksiä (selvitys vakavaraisuudesta ja toimintasuunnitelma, ilmoitus toiminnassa tapahtuneista muutoksista) jätelain 64 §:ään ehdotetun muutoksen huomioon ottamiseksi, ts. selvitystä vakavaraisuudesta ja toimintasuunnitelmaa voidaan tietyin edellytyksin vaatia tuottajayhteisöjen ohella myös yksittäisiltä tuottajilta
- lisättäisiin säännökset, jotka ovat tarpeen jätelain 66 a ja 66 b §:ssä tarkoitettujen valtuutettujen edustajan nimeämiseen liittyvien menettelyn täsmenämiseksi (pl. SER-asetus, johon vastaavat säännökset on jo sisällytetty)

- tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hakemuksen sisältövaatimukset päivitetäisiin vastaamaan jätelakiin lisättyjä vaatimuksia mm. omavalvontasuunnitelman esittämisestä, tuottajan maksuosuuksien mukauttamisesta sekä jätelain 65 §:n mukaisesta yhteistyöstä ja tuottajan mahdollisuudesta hoitaa eri tuotteita koskevat velvoitteensa yhden toimijan kautta.
- Pirkanmaan ELY-keskuksen velvoite toimittaa joka kolmas vuosi komissiolle kertomus direktiivin täytäntöönpanosta kumottaisiin; ELY-keskuksen velvollisuus vuotuisten seurantatietojen raportoinnista komissiolle muutettaisiin vastaamaan direktiivin vaatimusta (= 18 kk kyseisen raportointivuoden päättymisestä). Tuottajan seurantatietojen raportointivelvollisuus Pirkanmaan ELY-keskukselle yhdenmukaistettaisiin 6 kk:ksi kaikilla tuottajavastuualoilla (myös kansallisesti säädetyillä tuottajavastuualoilla).
- Tuottajan maksuosuuksien perusteista säädettäisiin jätelain 63 a §:n nojalla myöhemmin komission annettua asiaa koskevaa ohjeistusta.

4.2 Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä (518/2014)

Pakkausjätteen kierrätystavoitteet

- Asetuksen 7 §:ssä säilytettäisiin ennallaan voimassa oleva pakkausten tuottajia ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjiä koskeva yleinen tavoite siitä, että käytettyjä pakkauksia käytetään uudelleen tai kierrätetään yhteensä vähintään 90 painoprosenttia kaikkien markkinoille saatettujen ja uudelleenkäyttöön toimitettujen pakkausten kokonaismäärästä; sen sijaan pakkausjätteen kierrätystä koskevaa tavoitetta tiukennettaisiin direktiivin mukaisesti siten, että kaikkien markkinoille saatettujen pakkausten määrää vastaavasta määrästä pakkausjätettä tulisi kierrättää vähintään 65 painoprosenttia viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2025 ja 70 prosenttia viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2030. Voimassa oleva tavoite on 65 painoprosenttia (pohjautuen eri laskentamenetelmään, joka yleensä antaa tulokseksi korkeamman kierrätysasteen kuin jatkossa noudatettava menetelmä).
- Asetuksen 8 §:ssä säädetyt materiaaliokohtaiset kierrätysvelvoitteet tuottajavastuujärjestelmällä saavutettavista kierrätysasteista ehdotetaan muutettaviksi tuottajia yhteisesti sitoviksi velvoitteiksi. Velvoitteita muutettaisiin seuraavasti:

Pakkauslaji	voimassa olevan asetuksen velvoite 2020 paino-%	voimassa olevan direktiivin tavoite 2008 paino-%	2025 paino-%	2030 paino-%
kuitu	80	60	75	85
puu	17	15	25	30
lasi	40 (pantiton) 90 (pantillinen)	60	70	75
rautametalli	80 (pantiton)	50	70	80
alumiini	90 (pantillinen)		70	
muovi	22 (pantiton) 90 (pantillinen)	22,5	50	55

- Voimassa olevan asetuksen 8 §:ssä säädetyt velvoitteet (jotka pohjautuvat eri laskentamenetelmään kuin uudet tavoitteet vuosille 2025 ja 2030) poistettaisiin pykälästä mutta säädettäisiin asetuksen siirtymäsäännöksillä olemaan voimassa vuoteen 2024 saakka.

- Vuoteen 2024 saakka kierrätyksen edistymistä arvioitaisiin ja raportoitaisiin komissiolle uusilla laskentamenetelmillä vuotta 2025 koskevien tavoitteiden suhteen ja tarvittaessa myös nykyisillä laskentamenetelmillä voimassa olevan direktiivin mukaisien tavoitteiden suhteen.

Kierrätysasteen laskentasäännöt

- Lisättäisiin asetukseen tarvittavat säännökset uudistuneen EU-säätelyn mukaisista pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasäännöistä:
 - kierrätetyn jätemäärän laskemisessa noudatettava yleisperiaate pakkausjätedirektiivin 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti,
 - yksityiskohtaiset laskentasäännöt viittaamalla pakkausjätedirektiivin 6 a artiklaan ja komission päätöksen 2005/270/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2019/665, artiklaan 6 a–6 f.
 - uusi säännös, joka mahdollistaisi 8 §:ssä tarkoitetun kierrätystavoitteen mukauttamisen ensimmäistä kertaa markkinoille saatettujen uudelleen käytettävien kuluttajapakkausten keskimääräisen osuuden perusteella, laskettuna kolmen edeltävän vuoden keskiarvona, sekä tätä koskeva laskentasääntö pakkausjätedirektiivin 5 artiklan 2 kohdan ja edellä mainitun komission täytäntöönpanopäätöksen 6a artiklan mukaisesti.
 - uusi säännös, joka mahdollistaisi puupakkausten korjauksen laskemisen puupakkausjätettä ja kaikkea pakkausjätettä koskevaa kierrätystavoitteeseen pakkausjätedirektiivin 5 artiklan 3 kohdan ja edellä mainitun komission täytäntöönpanopäätöksen 6 b artiklan mukaisesti.
 - yhdistelmäateriaalipakkauksia koskeva komission täytäntöönpanopäätöksen 6 c artiklan 2 kohdan mukainen laskentasääntö, jonka mukaan pakkaukset on laskettava ja ilmoitettava pakkauksen sisältämän kunkin materiaalin mukaan paitsi, jos tiettyä materiaalia on pakkauksessa vain merkityksetön osuus (enintään 5 painoprosenttia)

Pakkausjätteen erilliskeräysvelvollisuudet

- Asetuksen 9 §:n mukaisia säännöksiä pakkausjätteen vastaanoton järjestämisestä muutettaisiin ottaen huomioon jäteasetukseen ehdotetut uudet säännökset kiinteistökohtaisen keräyksen laajentamiseksi kaikkiin vähintään viiden huoneiston kiinteistöihin taajamissa. Tuottaja veloitettaisiin järjestämään alueellisia vastaanottoaikoja alueittain tasapuolisesti huomioon ottaen väestötiheys ja alueella järjestetty pakkausjätteen erilliskeräys kiinteistöiltä.
- Laajenevan kiinteistökohtaisen keräyksen vuoksi asetuksessa säädettyjä lasi-, metalli- ja kuitupakkausten alueellisten vastaanottoaikojen vähimmäismäärää pienennettäisiin nykyisestä 1850 paikasta 1000 paikkaan. Muovipakkausten vastaanottoaikojen määrä nostettaisiin kaksinkertaiseksi nykyisestä (500 kpl → 1000 kpl), ts. samalle tasolle muita pakkausmateriaaleja koskevan vaatimuksen kanssa.
- Pakkausten tuottajan velvollisuutta järjestää alueellisia vastaanottoaikoja elinkeinotoiminnan ja julkisen toiminnan pakkausjätteiden sekä muiden toimijoiden keräämien asumisessa syntyvien pakkausjätteiden vastaanottoa varten lisättäisiin nykyisestä 30 paikasta 60 paikkaan.

Seurantatietojen ilmoittaminen ja raportointi komissiolle

- Asetuksen 17 §:ssä aikaistettaisiin seurantatietojen antamisen määräaika kolmella kuukaudella niin, että tiedot tulisi antaa vuosittain kesäkuun loppuun mennessä ja tehtäisiin direktiivimuutosten edellyttämät muutokset ja täydennykset raportointivaatimukseen, kuten:
 - lisättäisiin uusi vuotuinen raportointivelvollisuus uudelleen käytettävistä pakkauksista sekä Fe- ja Al-pakkausten erillisestä raportoinnista,
 - lisättäisiin vaatimukset tietojen laadunvalvonnasta,

- lisättäisiin raportointivelvollisuus jätelain 49 d §:ssä tarkoitetuista yhteistoimintasopimuksista ja jätelain 54 a §:ssä tarkoitetun omavalvontasuunnitelman mukaisista toimista ja tarkastuksista,
- määriteltäisiin, mitkä em. tiedoista olisi julkaistava yleisessä tietoverkossa
- Asetuksen 19 § Pirkanmaan ELY-keskuksen velvollisuudesta toimittaa komissiolle joka kolmas vuosi kertomus direktiivin täytäntöönpanosta kumottaisiin; vastaava velvoite on kumottu ao. direktiivistä. Seurantatietojen kokoamista ja toimittamista komissiolle koskeva 18 §:ssä säädetty velvollisuus säilyisi jokseenkin ennallaan.

Pakkausten valmistusta, koostumusta, uudelleenkäytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä koskevat perusvaatimukset

- Asetuksen liitteeseen 2 tehtäisiin direktiivin mukaiset muutokset pakkausten ominaisuuksia koskeviin perusvaatimuksiin:
 - Pakkaus on suunniteltava, valmistettava ja pidettävä kaupan siten, että sen uudelleenkäyttö tai hyödyntäminen, mukaan lukien kierrätys, on jätehierarkian mukaisesti mahdollista ja että sen ympäristövaikutukset minimoidaan, kun pakkausjäte tai pakkausjätettä koskevilla jätehuoltotoimissa syntyvät jäännökset loppukäsitellään.
 - Kompostointia varten käsiteltävän pakkausjätteen on oltava biologisesti hajoavaa siten, että se ei haittaa erilliskeräystä, kompostointiprosessia tai toimintaa, johon ne käytetään.
 - Biohajoavan pakkausjätteen on hajottava fyysisesti, kemiallisesti, termisesti tai biologisesti siten, että suurin osa syntyneestä kompostista hajoaa lopulta hiilidioksidiksi, biomassaksi ja vedeksi. Oxo-hajoavaa muovipakkausta ei pidetä biohajoavana.
 - Mahdolliset tiettyjen muovituotteiden vähentämistä koskevan direktiivin (2019/904, SUP-direktiivi) täytäntöönpanosta seuraavat muovipakkauksia koskevat vaatimukset

Muut vaatimukset

- Täsmennettäisiin 1 §:ää (Tarkoitus) lisäämällä siihen direktiivin mukaisesti jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen.
- Asetuksen 3 §:ään lisättäisiin uudelleenkäytettävän pakkauksen ja yhdistelmäateriaalipakkauksen määritelmät pakkausjätedirektiivin 3 artiklan 2 a ja 2 b kohdan mukaisesti; täsmennettäisiin pakkausjätteen määritelmää direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti; tarkistettaisiin taajaman määritelmä yhdenmukaiseksi jäteasetuksen kanssa. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
- Asetuksen 6 §:ssä mainittaisiin etusijajärjestyksen mukainen käytetyn pakkauksen lajittelu, uudelleenkäyttö ja jätehuolto tietoina, joita koskevia merkintöjä voidaan tehdä pakkaukseen. Lisättäisiin asetukseen myös SUP-direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat muovipakkausten merkintävaatimukset.
- Muutettaisiin 12 §:ää (Tiedottaminen pakkauksista ja käytetyistä pakkauksista) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan omavalvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.
- Täsmennettäisiin tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hake-
musta (14 ja 15 §), vakavaraisuutta koskevaa selvitystä (13 §) ja toiminnassa tapahtuneista muutok-
sista ilmoittamista (16 §) koskevia säännöksiä kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

4.3 Valtioneuvoston asetus paristoista ja akuista (520/2014)

- Muutettaisiin 15 §:ää (Tiedottaminen käyttäjille) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan omavalvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.
- Täsmennettäisiin tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hake-
musta (17 ja 18 §) koskevia säännöksiä kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

- Kumottaisiin 23 § Pirkanmaan ELY-keskuksen velvollisuudesta toimittaa komissiolle joka kolmas vuosi kertomus direktiivin täytäntöönpanosta; vastaava velvoite on kumottu ao. direktiivistä.
- Seurantatietojen ilmoittamista, kokoamista ja raportointia komissiolle koskevaa 21 ja 22 §:ää muutettaisiin kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

4.4 Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015)

- Muutettaisiin 11 §:ää (Tiedottaminen ja neuvonta) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan oma-valvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla
- Täsmennettäisiin tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hakemusta (14 ja 15 §), vakavaraisuutta koskevaa selvitystä (13 §) ja toiminnassa tapahtuneista muutoksista ilmoittamista (16 §) koskevia säännöksiä kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla
- Kumottaisiin 19 § Pirkanmaan ELY-keskuksen velvollisuus toimittaa komissiolle joka kolmas vuosi kertomus direktiivin täytäntöönpanosta; vastaava velvoite on kumottu ao. direktiivistä. Seurantatietojen ilmoittamista, kokoamista ja raportointia komissiolle koskevaa 17 ja 18 §:ää muutettaisiin kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

4.5 Valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014)

- Muutettaisiin 12 §:ää (Tiedottaminen käyttäjille) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan omavalvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla
- Täsmennettäisiin tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hakemusta (15 ja 16 §) kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla
- Kumottaisiin 21 §:n 1 momentin mukainen Pirkanmaan ELY-keskuksen velvollisuus toimittaa komissiolle joka kolmas vuosi kertomus direktiivin täytäntöönpanosta; vastaava velvoite on kumottu ao. direktiivistä. Seurantatietojen ilmoittamista, kokoamista ja raportointia komissiolle koskevaa 20 ja 21 §:ää muutettaisiin kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

4.6 Valtioneuvoston asetus käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä (527/2013)

- Muutettaisiin 4 §:ää (Tiedottaminen käytöstä poistettujen renkaiden vastaanotosta) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan omavalvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla
- Täsmennettäisiin tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hakemusta (6 ja 7 §), vakavaraisuutta koskevaa selvitystä (5 §), toiminnassa tapahtuneista muutoksista ilmoittamista (8 §) ja seurantatietojen ilmoittamista (9 §) koskevia säännöksiä kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

4.7 Valtioneuvoston asetus keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä (528/2013)

- Asetuksen 3 §:ssä säädetty tuottajakohmainen kierrätystavoite muutettaisiin kaikkia tuottajia koskevaksi yhteiseksi keräysvelvoitteeksi (tuottajien on huolehdittava ...). Arvioidaan tarkoituksenmukainen kaikkia tuottajia koskeva keräystavoite, jonka tulisi todennäköisesti olla nykyistä tuottajakohmaista tavoitetta korkeampi.
- Asetuksen 4 §:n mukainen taajaman määritelmä yhdenmukaistettaisiin jäteasetuksen vastaavan määritelmän kanssa. 3 §:ään ehdotettavan kierrätystavoitteen muutoksen johdosta tarkasteltaisiin

myös 4 §:ssä säädettyä vastaanottopaikkaverkoston vähimmäisvaatimusta, jotta kierrätystavoite ja vastaanottopisteverkosto muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

- Muutettaisiin 5 §:ää (Tiedottaminen keräyspaperin vastaanotosta) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan omavalvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.
- Täsmennettäisiin tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tehtävän tuottajan ja tuottajayhteisön hakemusta (7 ja 8 §), vakavaraisuutta koskevaa selvitystä (6 §), toiminnassa tapahtuneista muutoksista ilmoittamista (9 §) ja seurantatietojen ilmoittamista (10 §) koskevia säännöksiä kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

4.8 Valtioneuvoston asetus juomapakkausten palautusjärjestelmästä (526/2013)

- Muutettaisiin 7 §:ää (Seurantatietojen ilmoittaminen) ja lisättäisiin uudet säännökset tuottajan omavalvontaa koskevista vaatimuksista kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla
- Täsmennettäisiin seurantatietojen ilmoittamista koskevaa 7 §:ää kohdassa 4.1 kuvatulla tavalla.

5. Muu asetustasoinen sääntely

- SUP-direktiivin täytäntöön panemiseksi annetaan erillinen valtioneuvoston asetus, johon tässä vaiheessa sisällytettäisiin 3.7.2021 sovellettavaksi tulevat tuotekiellot (direktiivin 4 artikla)._Markkinoille saattamiskiellon piiriin tulisivat muoviset ruokailuvälineet (haarukat, veitset, lusikat, syömäpuikot), lautaset, pillit, vanupuikot, juomien sekoitustikut, ilmapalloihin kiinnitettävät ja niitä tukevat varret, vaahdotetusta polystyreenistä valmistetut elintarvikepakkaukset ja oxo-hajoavasta muovista valmistetut tuotteet. Lisäksi asetuksella annettaisiin juomamukeja lukuun ottamatta tuotteiden merkintää koskevat vaatimukset (direktiivin 7 artikla); juomamukien osalta merkintävaatimukset sisällytettäisiin pakkausasetukseen.
- Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen (347/2005) 1 §:ssä määriteltäisiin valtakunnallinen jätesuunnitelma ns. SOVA-laissa (200/2005) tarkoitetuksi ympäristöarviointia edellyttäväksi suunnitelmaksi kumottavaksi ehdotetun alueellisen jätesuunnitelman sijasta.